

La protesta a les Illes contra les prospeccions petrolieres és general: partits, organitzacions socials i empresarials... ningú les vol.

Amenaces serioses

Totes les Illes tenien tradicionalment una qualitat de l'aire envejable. Avui, però, les zones més densament poblades, que són les tres capitals –Vila, a Eivissa; Maó, a Menorca; i Palma, a Mallorca– no el tenen tan bo com abans. Tant els ciutadans com visitants respiren un aire que no és el millor possible. De fet, la seva qualitat ha minvat les últimes dècades. Les coses han canviat fort ferm per mor del gran creixement demogràfic i la consegüent ampliació enorme del parc automobilístic.

Sobretot, passa així a Palma. Actualment hi circulen uns 340.000 vehicles de motor –entre motos i cotxes particulars, furgonetes i camions professionals, etc.– a més de la majoria dels 50.000 de lloguer. El resultat és un índex de vehicles per cada mil habitants dels més alts de tot l'Estat, 975. El gran desenvolupament del parc mòbil ha portat, clar, a més contaminació i per tant a una disminució de la qualitat

Encara que no ho sembli, també les Illes estan sotmeses a riscos mediambientals, potencials i en acte.

de l'aire, especialment a la zona més cèntrica de la capital. Durant molt de temps no superà els 20 micrograms per metre cúbic de partícules contaminants que l'OMS (Organització Mundial de la Salut) considera el llindar per entrar a ser perjudicial –lleugerament– per a la salut, però avui dia sí que els passa. Tot s'ha dir, però: ara com ara, a l'Estat espanyol només tres capitals provincials estan per sota: Santiago, Logronyo i Badajoz. I Palma mostra, a pesar de tot, índexs de contaminació força inferiors a les ciutats amb l'aire més brut.

Cada cop més, en fi, s'usa el cotxe o la moto particular. Per això la capital balear, a banda de ser un caos de trànsit, especialment al centre, ha deixat enrere els temps en què gaudia d'una envejable salut d'aire. Les polítiques de circulació que els successius ajuntaments han portat a terme des de 1991 no han ajudat gens a recuperar les esplendors passades. Tot al contrari. En els últims vint-i-quatre anys, que és quan més ha augmentat el parc automobilístic, només en un mandat consistorial, el de 2007-2011, amb l'ajuntament en mans progressistes, es va intentar posar entrebancs al progressiu creixement del parc mòbil, mentre que durant els altres vint anys –amb majoria absoluta del PP– s'ha impulsat decididament l'ús del vehicle particular a la ciutat. Verbigràcia: la primera mesura que va prendre l'actual majoria municipal del PP, sota el mandat de Mateu Isern, fou la d'eliminar el carril bici que la seva antecessora, Aina Calvo, del PSOE, havia creat a la zona centre per començar a posar límits als vehicles de motor privats.

Prospeccions petrolieres. A hores d'ara la principal amenaça potencial

El GOB ha posat en marxa una campanya internacional per advertir que les Illes van cap al col·lapse

mediambiental a Balears és la que prové de les anunciades prospeccions de gas i petroli. El cas més conegut és el d'Eivissa que, de fet, és el mateix que afecta el País Valencià i el sud de Catalunya. Però, a banda, hi ha un altre projecte. El de l'empresa Spectrum Geo Limited, que vol sondar uns 14.000 quilòmetres quadrats des del sud-oest d'Eivissa fins al nord-est de Menorca passant per totes les aigües pròximes a cadascuna de les illes. No se'n salvaria ni una. Serien prospeccions molt properes a les costes que posen dels nervis a polítics, empresaris, ecologistes, hotelers... Ningú no en vol sentir ni parlar. El consens és absolut. Tot i que entre PP i PSOE desconfiïn mútuament, allò cert i segur fins a hores d'ara és que tots dos, així com Més i, també, els partits extraparlamentaris s'han mostrat totalment en contra dels sondejors, sense cap matís.

S'ha creat una plataforma que sota el lema de "No a ses prospeccions" i des de la independència respecte a tot partit polític i organització –l'ecologista GOB, que hi dona suport però no protagonitza la lluita, inclosa– intenta canalitzar el malestar ciutadà. Ha convocat amb èxit diversos un grapat de mobilitzacions ciutadanes que pretenien impulsar el Govern de José Ramón Bauzá perquè manifestés davant del Govern central el rebuig absolut existent a les Illes contra les proves.

I en efecte així ho fa fet, l'executiu del PP. S'ha reunit en diverses ocasions tant amb el Govern de Rajoy com amb les autoritats mediambientals de la Unió Europea i ha reclamat un pic i un altre que no es donin les autoritzacions definitives per fer les prospeccions, l'oposició a les quals a les Illes no és només política sinó que també els sindicats i nombroses associacions s'hi han mostrat en contra. Fins i tot les organitzacions empresarials. Els principals hotelers de les illes, com ara Abel Matutes, Simón Pedro Barceló, Luis i Carmen Riu, Sebastián Escar-

rer i Miquel Fluxà... han manifestat reiteradament que els sondejors serien perjudicials per al turisme i que per tant s'hi oposen absolutament. Per això el ministre d'Indústria, Energia i Turisme, José Manuel Soria, començà fa quinze dies una roda d'audiències a cada un d'aquests importants empresaris per "tranquil·litzar els ànims", tal com s'explicà des del ministeri. Malgrat les reunions, tot continua oposant-se a les prospeccions.

Amb motiu de la recent visita a Palma de Paulino Rivero, el president de les Canàries, comunitat també afectada per la mateixa problemàtica, manifestà als periodistes la seva convicció que les Balears se salvarien "de moment" dels sondejors a la recerca de gas i petroli, justament per la pressió conjunta de polítics i grans empresaris hotelers

Fins les organitzacions empresarials s'han oposat a les prospeccions petrolieres

–es queixava que els canaris no diuen ni piu– però que "no serà una solució definitiva perquè després de nosaltres hi aniran vostès", un pic passades les eleccions de 2015.

Cap al col·lapse. El GOB va posar en marxa el passat hivern una campanya d'abast internacional –l'ha presentada a la fira turística de Berlín, per exemple– que té com a eslògan "Mallorca cap al col·lapse". Tot i que es referia a la més gran de les illes, també és aplicable a la resta. Es tracta de denunciar que les Balears han tocat sostre, que l'excés de pressió sobre el territori amenaça seriosament la qualitat de vida i el turisme.

L'entitat ecologista denuncia que des que (2011) el PP té el Govern amb majoria absoluta, així com els consells insulars d'Eivissa, Mallorca i Menorca, la desprotecció del territori està a l'ordre del dia, igual que les iniciatives que es

tradueixen en un increment de la pressió humana i econòmica sobre el territori. Amb les conseqüències següents: augment de la construcció en zones fins ara salvades del ciment; increment desmesurat del parc automobilístic i, per tant, de la contaminació; brutal creixement del consum d'electricitat –produïda amb carbó a Mallorca– i d'aigua potable; disminució dels aqüífers; més i més incineració d'una quantitat de residus sòlids urbans que no para d'enlairar-se –encara més ara que el Consell mallorquí vol importar fems d'altres països i que l'empresa encarregada de la cremació posi a la màxima capacitat els forns...

Segons l'entitat verda, "amb l'excusa de la crisi, la creació de llocs de treball i la dinamització econòmica" s'estan portant a termes "unes directrius polítiques que ens aboquen a una nova investida urbanitzadora, de desprotecció d'espais naturals i el foment d'operacions especulatives i purament financeres sota la figura d'inversions d'interès autonòmic, impulsant lleis que desfan el panorama normatiu que afecta als usos del sòl".

Entre més exemples el GOB cita lleis que el PP ha aprovat o que espera aprovar en breu –d'urbanisme, de turisme, de sòl, d'agricultura...– que són "atemptats" contra la "protecció ambiental, territorial i la sostenibilitat" del creixement. A més, recorda que "s'han fet declaracions d'interès autonòmic per a hotels" que estaran situats devora d'espais naturals preservats, per a un complex turístic "que afecta directament una àrea natural protegida" i un altre "damunt una zona humida"... A banda, "s'està impulsant l'ampliació de ports esportius, de nous camps de golf, de nous grans centres comercials, de parcs temàtics, etc."

Tot plegat fa concloure als ecologistes que "estam vivint un retrocés sense precedents en els darrers vint anys en matèria de protecció territorial" i que "estam retornant a un model marcat per l'especulació, el ciment i la corrupció".

Miquel Payeras